

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (tretia komora)

z 18. decembra 2014*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti —
Spolupráca v občianskych veciach — Nariadenie č. 4/2009 — Článok 3 — Právomoc rozhodnúť
o žalobe týkajúcej sa vyživovacej povinnosti vo vzťahu k osobe s domicilom v inom členskom štáte —
Vnútroštátna právna úprava zavádzajúca koncentráciu právomoci“

V spojených veciach C-400/13 a C-408/13,

ktorých predmetom sú návrhy na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podané rozhodnutiami Amtsgericht Düsseldorf a Amtsgericht Karlsruhe (Nemecko) z 9. júla a zo 17. júna 2013 a doručené Súdnemu dvoru 16. a 18. júla 2013, ktoré súvisia s konaniami:

Sophia Marie Nicole Sanders, v zastúpení: Marianne Sanders,

proti

Davidovi Verhaegenovi (C-400/13),

a

Barbara Huber

proti

Manfredovi Huberovi (C-408/13),

SÚDNY DVOR (tretia komora),

v zložení: predseda tretej komory M. Ilešič, sudcovia A. Ó Caoimh, C. Toader (spravodajkyňa),
E. Jarašiūnas a C. G. Fernlund,

generálny advokát: N. Jääskinen,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— nemecká vláda, v zastúpení: T. Henze a J. Kemper, splnomocnení zástupcovia,

— Európska komisia, v zastúpení: B. Eggers a A.-M. Rouchaud-Joët, splnomocnené zástupkyne,

* Jazyk konania: nemčina.

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 4. septembra 2014,
vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrhy na začatie prejudiciálneho konania sa týkajú výkladu článku 3 písm. a) a b) nariadenia Rady (ES) č. 4/2009 z 18. decembra 2008 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti (Ú. v. EÚ L 7, 2009, s. 1).
- 2 Tieto návrhy boli predložené v rámci dvoch sporov, a to jednak medzi slečnou Sandersovou, maloletým dieťaťom, zastúpeným svojou matkou pani Sandersovou, a pánom Verhaegenom, jej otcom, a jednak medzi pani Huberovou a jej manželom, ktorí žijú oddelene, vo veci pohľadávok na výživné.

Právny rámec

Právo Únie

- 3 Odôvodnenia 4, 9, 11, 15, 23, 44 a 45 nariadenia č. 4/2009 znejú takto:
 - „(4) Európska rada na zasadnutí v Tampere 15. a 16. októbra 1999 vyzvala Radu a Komisiu, aby ustanovili osobitné spoločné procesné normy na zjednodušenie a urýchlenie riešenia cezhraničných sporov týkajúcich sa okrem iného pohľadávok na výživné. Tiež vyzvala na zrušenie opatrení, ktoré tvoria medzistupeň potrebný v dožiadanom štáte na uznanie a výkon rozhodnutia vydaného v inom členskom štáte, najmä rozhodnutia o pohľadávke na výživné.
 - ...
 - (9) Oprávnenému na výživné by sa malo umožniť jednoduchým spôsobom dosiahnuť v členskom štáte vydanie rozhodnutia, ktoré bude automaticky, bez akejkoľvek ďalšej formality vykonateľné v inom členskom štáte.
 - ...
 - (11) Rozsah pôsobnosti tohto nariadenia by mal pokrývať každú vyživovaciu povinnosť vyplývajúcu z rodinných vzťahov, príbuzenstva, manželstva alebo švagrovstva, a to s cieľom zaručiť rovnosť zaobchádzania so všetkými oprávnenými na výživné. Na účely tohto nariadenia by sa mal pojem ‚vyživovacia povinnosť‘ vykladať autonómnym spôsobom.
 - ...
 - (15) S cieľom ochrániť záujmy oprávnených na výživné a podporiť riadny výkon spravodlivosti v rámci Európskej únie je potrebné prispôbiť normy právomoci, ako vyplývajú z nariadenia [Rady] (ES) č. 44/2001 [z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 12, 2001, s. 1; Mim. vyd. 19/004, s. 42)]. Skutočnosť, že odporca má obvyklý pobyt v treťom štáte by nemala vylučovať uplatnenie noriem Spoločenstva týkajúcich sa právomoci, a preto by sa viac nemalo odkazovať na normy vnútroštátneho právneho poriadku. Preto je potrebné v tomto nariadení určiť, v ktorých prípadoch môže súd členského štátu vykonávať subsidiárnu právomoc.
 - ...

(23) S cieľom obmedziť náklady súvisiace s konaniami, ktoré upravuje toto nariadenie, by bolo vhodné čo najviac využívať moderné komunikačné technológie najmä pri vypočúvaní účastníkov.

...

(44) Týmto nariadením by sa malo zmeniť a doplniť nariadenie... č. 44/2001 nahradením ustanovení uvedeného nariadenia týkajúcich sa vyživovacej povinnosti. S výhradou prechodných ustanovení tohto nariadenia by členské štáty mali vo veciach vyživovacej povinnosti uplatňovať ustanovenia tohto nariadenia o právomoci, uznávaní, vykonateľnosti a výkone rozhodnutí a o právnej pomoci namiesto ustanovení nariadenia... č. 44/2001 odo dňa začiatku uplatňovania tohto nariadenia.

(45) Keďže ciele tohto nariadenia, a to zavedenie súboru opatrení umožňujúcich zabezpečiť účinné vymáhanie pohľadávok na výživné v cezhraničných situáciách a tak uľahčiť voľný pohyb osôb v rámci Európskej únie, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni jednotlivých členských štátov, ale z dôvodov rozsahu a dôsledkov tohto nariadenia ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Spoločenstva, môže Spoločenstvo prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku [5 ZEÚ]. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie nepresahuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.“

4 Článok 1 ods. 1 nariadenia č. 4/2009 znie:

„Toto nariadenie sa vzťahuje na vyživovaciu povinnosť vyplývajúcu z rodinných vzťahov, príbuzenstva, manželstva alebo švagrovstva.“

5 Článok 3 tohto nariadenia stanovuje:

„V členských štátoch je právomoc vo veciach vyživovacej povinnosti daná:

- a) súdu podľa miesta obvyklého pobytu odporcu, alebo
- b) súdu podľa miesta obvyklého pobytu oprávneného,...

6 Články 4 a 5 uvedeného nariadenia sa týkajú voľby súdu a právomoci založenej na účasti odporcu.

7 Článok 5 nariadenia č. 44/2001 stanovuje:

„Osobu s bydliskom na území členského štátu možno žalovať v druhom členskom štáte

...

2. vo veciach výživného na súdoch podľa bydliska alebo obvyklého pobytu osoby oprávnenej na výživné, alebo ak je vec spojená s konaním o právnom stave osoby, na súde, ktorý podľa právneho poriadku svojho štátu má právomoc vo veci konať, ak sa táto právomoc nezakladá výlučne na štátnom občianstve niektorého z účastníkov;

...“

Nemecké právo

- 8 § 28 zákona o vymáhaní výživného v styku s cudzími štátmi (Auslandsunterhaltsgesetz) z 23. mája 2011 (BGBl. 2011 I, s. 898, ďalej len „AUG“) s názvom „Konzentrácia právomoci; právomoc vydať nariadenie“, stanovuje:

„1. Ak účastník konania nemá obvyklý pobyt v tuzemsku, rozhoduje o návrhoch vo veciach vyživovacej povinnosti v prípadoch podľa článku 3 písm. a) a b) nariadenia... č. 4/2009 výlučne Amtsgericht [okresný súd], ktorý je príslušný podľa sídla Oberlandesgericht [vyšší regionálny súd], v ktorého obvode má odporca alebo oprávnený obvyklý pobyt.

Pre obvod Kammergericht (Berlín) je príslušný Amtsgericht Pankow-Weißensee.

2. Vlády spolkových krajín sú oprávnené preniesť túto právomoc nariadením na iný Amtsgericht v obvode Oberlandesgericht alebo, ak sú v spolkovej krajine viaceré Oberlandesgericht, môžu preniesť právomoc na jeden Amtsgericht, ktorý bude príslušný pre všetky alebo viaceré Oberlandesgericht. Vlády spolkových krajín môžu nariadením delegovať túto právomoc na Landesjustizverwaltungen [krajinské súdne správy].“

Spory vo veciach samých a prejudiciálne otázky

Vec C-400/13

- 9 Žalobkyňa vo veci samej s obvyklým pobytom v Mettmanne (Nemecko) požadovala platenie výživného od svojho otca, pána Verhaegena, ktorý býva v Belgicku, žalobou podanou 29. mája 2013 na okresný súd v mieste jej pobytu, t. j. Amtsgericht Mettmann. Po vypočutí účastníkov konania tento súd postúpil vec na základe § 28 ods. 1 AUG na Amtsgericht Düsseldorf.
- 10 Amtsgericht Düsseldorf sa domnieva, že podľa článku 3 písm. b) nariadenia č. 4/2009 nemá právomoc vo veci rozhodovať. Podľa tohto súdu totiž má právomoc súd členského štátu v mieste, v ktorom má žalobca obvyklý pobyt, vo veci samej Amtsgericht Mettmann.
- 11 Vnútroštátny súd predovšetkým pochybuje o norme „koncentrácie právomoci“ uvedenej v § 28 AUG v konaniach týkajúcich sa vyživovacej povinnosti. Takáto koncentrácia právomoci by konkrétne viedla k tomu, že deti bývajúce v tuzemsku by boli zbavené možnosti viesť konanie pred súdom príslušným podľa miesta ich obvyklého pobytu.
- 12 Za týchto podmienok Amtsgericht Düsseldorf rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:
- „Je § 28 ods. 1 AUG v rozpore s článkom 3 písm. a) a b) nariadenia č. 4/2009?“

Vec C-408/13

- 13 Pani Huber býva v Kehli (Nemecko) a žiada od svojho manžela, ktorý býva na Barbadose, platenie výživného, ktoré jej podľa nej prináleží po odluke. Pani Huber podala návrh na okresný súd v mieste svojho domicilu, t. j. Amtsgericht Kehl. Tento súd postúpil vec na Amtsgericht Karlsruhe na základe § 28 ods. 1 AUG z dôvodu, že Amtsgericht Karlsruhe je príslušným súdom, keďže žalobkyňa má svoj obvyklý pobyt v obvode Oberlandesgericht Karlsruhe (Vyšší regionálny súd v Karlsruhe).
- 14 Vnútroštátny súd takisto pochybuje o zlučiteľnosti § 28 ods. 1 AUG s článkom 3 písm. a) a b) nariadenia č. 4/2009.

- 15 Podľa uvedeného súdu v zmysle zásady prednosti práva Únie nariadenie č. 4/2009 úplne vytláča vnútroštátne normy upravujúce právomoc. Pokiaľ by článok 3 písm. a) a b) tohto nariadenia skutočne mal upravovať medzinárodnú a miestnu príslušnosť, mali by členské štáty zakázané prijímať normy upravujúce právomoc, ktoré by sa od uvedeného nariadenia odchyľovali.
- 16 Amtsgericht Karlsruhe sa domnieva, že uvedené vnútroštátne ustanovenie v rozpore s cieľom nariadenia č. 4/2009 nie zanedbateľne komplikuje medzinárodné vymáhanie pohľadávok výživného, keďže oprávnení na výživné si musia uplatňovať svoje nároky na inom súde než na súde svojho domicilu, čo je spojené so stratou času. Navyše takýto súd nemá k dispozícii relevantné informácie o miestnej ekonomickej situácii oprávneného na účely určenia potrieb tohto oprávneného, ako aj schopnosti povinného prispievať.
- 17 Vnútroštátny súd navyše uvádza vôľu účastníkov konania vo veci samej podrobiť sa právomoci súdu miesta pobytu žalobkyne vo veci samej, t. j. Amtsgericht Kehl, a to prostredníctvom voľby súdu alebo prostredníctvom právomoci založenej na účasti odporcu.
- 18 Za týchto podmienok Amtsgericht Karlsruhe rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:
- „Je zlučiteľné s článkom 3 písm. a) a b) nariadenia č. 4/2009, keď § 28 ods. 1 prvá veta AUG stanovuje, že keď účastník konania nemá obvyklý pobyt v tuzemsku, rozhoduje o návrhoch vo veciach vyživovacej povinnosti v prípadoch podľa článku 3 písm. a) a b) nariadenia č. 4/2009 výlučne Amtsgericht, ktorý je príslušný podľa sídla Oberlandesgericht, v ktorého obvode má odporca alebo oprávnený obvyklý pobyt?“
- 19 Uznesením predsedu Súdneho dvora z 25. júla 2013 boli veci C-400/13 a C-408/13 spojené na účely písomnej a ústnej časti konania, ako aj rozsudku.

O prejudiciálnych otázkach

- 20 Vzhľadom na okolnosti uvedené v bode 17 tohto rozsudku Amtsgericht Karlsruhe spomína údajnú nezlučiteľnosť nemeckého zákona s článkami 4 a 5 nariadenia č. 4/2009. Je dôležité však pripomenúť, ako to tvrdí aj Komisia, že uvedený súd sa pýta Súdneho dvora len na pôsobnosť článku 3 tohto nariadenia.
- 21 Treba dodať, že z návrhov na začatie prejudiciálneho konania jasne vyplýva, že spory vo veci samej sa týkajú len prípadu, keď sa oprávnený domáha platenia výživného od povinného na súde podľa miesta obvyklého pobytu oprávneného. V dôsledku toho treba na otázky položené vnútroštátnymi súdmi odpovedať len z hľadiska článku 3 písm. b) uvedeného nariadenia.
- 22 Svojimi otázkami sa vnútroštátne sudy v podstate pýtajú, či sa má článok 3 písm. b) nariadenia č. 4/2009 vykladať v tom zmysle, že bráni takej vnútroštátnej právnej úprave, o akú ide vo veci samej, ktorá zavádza koncentráciu súdnej právomoci vo veciach cezhraničnej vyživovacej povinnosti v prospech prvostupňového súdu, ktorý je príslušný podľa sídla odvolacieho súdu.
- 23 Na úvod treba spresniť, ako uviedol generálny advokát v bode 33 svojich návrhov, že v rozsahu, v akom ustanovenia nariadenia č. 4/2009 týkajúce sa noriem právomoci nahradili ustanovenia nariadenia č. 44/2001, je judikatúra Súdneho dvora vzťahujúca sa na ustanovenia týkajúce sa právomoci vo veciach vyživovacej povinnosti, ktoré sú uvedené v dohovore z 27. septembra 1968 o súdnej právomoci a výkone rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 299, 1972, s. 32, ďalej len „Bruselský dohovor“), ako aj v nariadení č. 44/2001, ktoré nadväzuje na Bruselský dohovor, aj naďalej relevantná pre analýzu príslušných ustanovení nariadenia č. 4/2009.

- 24 Zároveň treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry sa ustanovenia týkajúce sa noriem právomoci majú vykladať autonómne s odkazom na jednej strane na ciele a systém tohto nariadenia, ako aj na druhej strane na všeobecné zásady vyplývajúce zo všetkých vnútroštátnych právnych poriadkov (pozri analogicky rozsudky *Cartier parfums-lunettes* a *Axa Corporate Solutions assurances*, C-1/13, EU:C:2014:109, bod 32 a citovanú judikatúru, ako aj *flyLAL-Lithuanian Airlines*, C-302/13, EU:C:2014:2319, bod 24 a citovanú judikatúru).
- 25 V tomto kontexte treba článok 3 písm. b) nariadenia č. 4/2009 vykladať z hľadiska jeho cieľa a systému, ktorého je súčasťou.
- 26 V tejto súvislosti po prvé z odôvodnenia 45 nariadenia č. 4/2009 vyplýva, že cieľom uvedeného nariadenia je zaviesť súbor opatrení umožňujúcich zabezpečiť účinné vymáhanie pohľadávok na výživné v cezhraničných situáciách, a tak uľahčiť voľný pohyb osôb v rámci Únie. Podľa odôvodnenia 9 tohto nariadenia by sa oprávnenému na výživné malo umožniť jednoduchým spôsobom dosiahnuť v členskom štáte vydanie rozhodnutia, ktoré bude automaticky, bez akejkoľvek ďalšej formality vykonateľné v inom členskom štáte.
- 27 Po druhé odôvodnenie 15 uvedeného nariadenia uvádza, že s cieľom ochrániť záujmy oprávnených na výživné a podporiť riadny výkon spravodlivosti v rámci Únie je potrebné prispôbiť normy právomoci obsiahnuté v nariadení č. 44/2001.
- 28 Pokiaľ ide o normy právomoci v cezhraničných veciach týkajúcich sa pohľadávok na výživné, Súdny dvor už mal v súvislosti s článkom 5 bodom 2 Bruselského dohovoru príležitosť spresniť, že cieľom výnimky týkajúcej sa noriem právomoci v oblasti vyživovacej povinnosti je poskytnúť osobitnú ochranu oprávnenému na výživné, ktorý sa v takomto konaní považuje za slabšiu stranu (pozri v tomto zmysle rozsudky *Farrell*, C-295/95, EU:C:1997:168, bod 19, a *Blijdenstein*, C-433/01, EU:C:2004:21, body 29 a 30). Z tohto hľadiska majú normy právomoci stanovené nariadením č. 4/2009, rovnako ako normy právomoci uvedené v citovanom článku 5 bode 2, za cieľ zabezpečiť blízkosť medzi oprávneným a príslušným súdom, ako to uviedol aj generálny advokát v bode 49 svojich návrhov.
- 29 Zároveň treba zdôrazniť, že cieľ riadneho výkonu spravodlivosti sa má chápať nielen výlučne v zmysle najlepšej možnej organizácie súdnictva, ale aj, ako uviedol generálny advokát v bode 69 svojich návrhov, z hľadiska záujmu účastníkov konania, či už ide o navrhovateľa alebo odporcu, aby mali predovšetkým uľahčený prístup k spravodlivosti a aby bolo možné predvídať normy právomoci.
- 30 Článok 3 písm. b) nariadenia č. 4/2009 určuje kritérium, ktoré umožňuje určiť súd, ktorý má právomoc rozhodovať o cezhraničných veciach týkajúcich sa vyživovacej povinnosti, a to podľa „miesta obvyklého pobytu oprávneného“. Toto ustanovenie, ktoré určuje medzinárodnú a miestnu príslušnosť, sleduje cieľ harmonizácie noriem konfliktu právomocí (pozri v tomto zmysle rozsudok *Color Drack*, C-386/05, EU:C:2007:262, bod 30).
- 31 Nemecká vláda a Komisia vo svojich písomných pripomienkach predložených Súdnemu dvoru zdôrazňujú, že článok 3 písm. b) nariadenia č. 4/2009 síce určuje medzinárodnú a miestnu príslušnosť súdov na rozhodovanie cezhraničných vecí týkajúcich sa pohľadávok výživného, avšak je úlohou samotných členských štátov určiť v rámci vlastnej organizácie súdnictva súd, ktorý bude mať právomoc rozhodovať o týchto veciach, a vymedziť obvod súdu podľa miesta obvyklého pobytu oprávneného v zmysle článku 3 písm. b) nariadenia č. 4/2009.
- 32 V tejto súvislosti treba konštatovať, že normy konfliktu právomocí síce boli harmonizované pomocou vymedzenia spoločných určovacích kritérií, určenie príslušného súdu však naďalej zostáva v právomoci členských štátov (pozri v tomto zmysle rozsudky *Mulox IBC*, C-125/92, EU:C:1993:306, bod 25, ako aj *GIE Groupe Concorde a i.*, C-440/97, EU:C:1999:456, bod 31), s výhradou, že táto vnútroštátna právna

úprava neohrozí ciele nariadenia č. 4/2009 alebo mu neodníme potrebný účinok (pozri najmä v tomto zmysle rozsudok Zuid-Chemie, C-189/08, EU:C:2009:475, bod 30, a analogicky rozsudok C., C-92/12 PPU, EU:C:2012:255 bod 79).

- 33 Vo veci samej treba najprv preskúmať, či v konaniach, ktorých predmetom je výživné, má taká koncentrácia právomoci, o akú ide vo veci samej, za následok, že osoby bývajúce v tuzemsku prídu o výhodu, ktorú im poskytuje nariadenie č. 4/2009, t. j. viesť konanie pred súdom, ktorý má právomoc podľa miesta ich obvyklého pobytu.
- 34 V tejto súvislosti sa na strane 25 správy k Dohovoru z 27. septembra 1968 o súdnej právomoci a výkone rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES C 59, 1979, s. 1), ktorú vypracoval P. Jenard, spresňuje, že „súd domicilu oprávneného na výživné je najviac spôsobilý posúdiť potrebu vyplácania výživného a určiť jeho výšku“ [*neoficiálny preklad*].
- 35 Treba spresniť, že vykonávanie cieľov uvedených v bodoch 28 a 29 tohto rozsudku neznamena, že členské štáty musia zriadiť príslušné súdy v každom mieste.
- 36 Naopak, dôležité je, aby súdom, ktorý je príslušný na rozhodovanie vo veciach vyživovacích povinností, bol súd, ktorý zabezpečí obzvlášť úzku väzbu s miestom, v ktorom má oprávnený na výživné svoj obvyklý pobyt.
- 37 Ako v tejto súvislosti zdôrazňuje Komisia, nariadenie č. 4/2009 obmedzuje slobodu členských štátov určovať súdnu právomoc v rozsahu, v akom musí ísť o miestnu príslušnosť spojenú s obvyklým pobytom oprávnených. Z tohto dôvodu určenie príslušného súdu v rámci organizácie súdnictva dotknutého členského štátu musí byť založené na racionálnej väzbe medzi týmto súdom a miestom obvyklého pobytu oprávneného.
- 38 Vo veci samej má podľa normy uvedenej v § 28 AUG právomoc Amtsgericht nachádzajúci sa v mieste sídla miestne príslušného Oberlandesgerichtu, na ktorý by sa oprávnený prípadne musel dostaviť v rámci odvolacieho konania.
- 39 Z tohto dôvodu uvedené vnútroštátne ustanovenie tým, že súd podľa miesta obvyklého pobytu oprávneného v zmysle článku 3 písm. b) nariadenia č. 4/2009 určuje súd, ktorého obvod sa nemusí zhodovať s obvodom súdu, ktorý má právomoc rozhodovať o vnútroštátnych sporoch s rovnakým predmetom, nevyhnutne neprispieva k dosiahnutiu cieľa blízkosti.
- 40 Aj keď blízkosť príslušného súdu a oprávneného na výživné patrí medzi ciele sledované článkom 3 písm. b) nariadenia č. 4/2009, nepredstavuje – ako sa uvádza v bodoch 26 až 29 tohto rozsudku – jediný cieľ tohto nariadenia.
- 41 Následne treba preskúmať, či taká vnútroštátna právna úprava, o akú ide vo veci samej, môže ohroziť cieľ sledovaný nariadením č. 4/2009, ktorý tkvie v uľahčení medzinárodného vymáhania pohľadávok výživného, tým, že povedie k sťaženiu konania z dôvodu, že kladie na účastníkov konania dodatočné nezanedbateľné časové nároky.
- 42 Nemecká vláda a Komisia uvádzajú, že koncentrácia súdnej právomoci vo veciach vyživovacej povinnosti, o akú ide vo veci samej, má pozitívny vplyv na organizáciu súdnictva, pretože umožňuje prístup k špecializovaným súdom, a to k súdom s väčšou odbornosťou v tomto type sporov, pre ktoré je často typická značná skutková a právna zložitnosť.
- 43 V tejto súvislosti treba jednak uviesť, že rozdielne územné obvody súdov, ktoré majú právomoc rozhodovať vo veciach vyživovacej povinnosti, síce predpokladajú, že v prípade cezhraničnej veci oprávnený na výživné v niektorých prípadoch bude musieť prekonať väčšiu vzdialenosť, ale nemusí to platiť zakaždým. Predloženie veci súdu totiž nie je na každom stupni spojené so systematickým

presunom účastníkov konania. Ako to podrobnejšie uvádza odôvodnenie 23 nariadenia č. 4/2009 s cieľom obmedziť náklady súvisiace s konaniami, ktoré upravuje toto nariadenie, treba predovšetkým využívať moderné komunikačné technológie najmä pri vypočúvaní účastníkov konania, keďže tieto procesné prostriedky môžu odstrániť nutnosť premiestňovania sa uvedených účastníkov konania.

- 44 Jednak taká norma právomoci, o akú ide vo veci samej, môže zároveň spĺňať požiadavky uvedené v bodoch 26 až 29 tohto rozsudku, a to zavedenie opatrení umožňujúcich zabezpečiť účinné vymáhanie pohľadávok výživného v cezhraničných situáciách, ochranu záujmov oprávnených na výživné a podporu riadneho výkonu spravodlivosti.
- 45 Taká koncentrácia právomoci, o akú ide vo veci samej, prispieva k rozvoju špeciálnej odbornosti, ktorá môže zlepšiť účinnosť vymáhania pohľadávok výživného a súčasne zabezpečiť riadny výkon spravodlivosti a slúžiť záujmom účastníkov konania.
- 46 Nemožno však vylúčiť, že takáto koncentrácia právomoci obmedzí účinnosť vymáhania pohľadávok výživného v cezhraničných situáciách, čo si vyžaduje konkrétne preskúmanie existujúcej situácie v dotknutom členskom štáte zo strany vnútroštátnych súdov.
- 47 Z vyššie uvedených úvah vyplýva, že článok 3 písm. b) nariadenia č. 4/2009 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni takej vnútroštátnej právnej úprave, o akú ide vo veci samej, ktorá zavádza koncentráciu súdnej právomoci vo veciach cezhraničnej vyživovacej povinnosti v prospech prvostupňového súdu, ktorý je príslušný podľa sídla odvolacieho súdu, okrem prípadu, keď táto norma prispieva k dosiahnutiu cieľa riadneho výkonu spravodlivosti a k ochrane záujmov oprávnených na výživné a tým zároveň pomáha účinne vymáhať takéto pohľadávky, čo však musia preveriť vnútroštátne sudy.

O trovách

- 48 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (tretia komora) rozhodol takto:

Článok 3 písm. b) nariadenia Rady (ES) č. 4/2009 Rady z 18. decembra 2008 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti sa má vykladať v tom zmysle, že bráni takej vnútroštátnej právnej úprave, o akú ide vo veci samej, ktorá zavádza koncentráciu súdnej právomoci vo veciach cezhraničnej vyživovacej povinnosti v prospech prvostupňového súdu, ktorý je príslušný podľa sídla odvolacieho súdu, okrem prípadu, keď táto norma prispieva k dosiahnutiu cieľa riadneho výkonu spravodlivosti a k ochrane záujmov oprávnených na výživné a tým zároveň pomáha účinne vymáhať takéto pohľadávky, čo však musia preveriť vnútroštátne sudy.

Podpisy